

ŞİZOFRENİ VE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU ARASINDA AYIRICI TANI: BİR OLGU SUNUMU

Hasan Arda Yiğit¹, Harun Olcay Sonkurt¹

¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Eskişehir

Giriş: Şizofreni ve Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), erken başlangıçlı, yaşam boyu süren, işlevselliği ciddi şekilde etkileyebilen nörogelişimsel bozukluklardır. Özellikle OSB'li bireylerde geç adolesan veya erişkin dönemde psikotik semptomların ortaya çıkması, tanısal değerlendirmede şizofreni ile OSB'nin ayırt edilmesini zorlaştırmaktadır. Çalışmada, premorbid kişilik özellikleri OSB ile uyumlu, ancak klinik olarak şizofreni tanısı almış bir vakanın sunumu ve ilgili fenomenolojik özellikleri tartışılacaktır.

Yöntemler / Olgu Sunumu: Hastanın kimliğinin açığa çıkmasına sebep olacak kişisel veriler bildirilmeyecek olup hastadan çalışma için yazılı onam alınmıştır. 37 yaşında, bekar, lisans mezunu erkek, huzursuzluk ve somatik yakınmalarla yatırıldı. İlk psikiyatri başvurularında göz teması kurmama, içe çekilme, sosyal iletişim kuramama, beden duyularına aşırı hassasiyet yakınmalarının olduğu, 17 yıldır şizofreni tanısıyla uzun süre çoklu psikotrop tedavi ile takip edildiği öğrenildi. Anamnezde, çocuklukta sosyal etkileşim güçlükleri, göz temasında kısıtlılık, empati kuramama, rutine bağlılık, sese hassasiyet, tekrarlayıcı oyunlar ve duyguları tanıma güçlüğü öyküsü vardı. Yakın arkadaş edinmemiş, çevre tarafından garip bulunmuş, bilişsel yıkım olmamış, akademik başarısı yüksekti. Autism Spectrum Quotient- 50 puanı 38, Empathy Quotient puanı 20 olarak OSB lehine bulundu.

Tedavide kullanmakta olduğu; ketiyapin 200 mg, paliperidon 12mg, amisülpirid 200mg kademeli olarak kesildi, aripiprazol 30 mg azaltılarak 15mg olarak düzenlendi, iyilik hali ile taburcu edildi.

Sonuçlar: Sonuç olarak olgu, yüksek işlevsellik gösteren OSB bireylerinde psikotik semptomların varlığı durumunda şizofreni ile hatalı tanı alma riskinin yüksek olduğunu; riskin azaltılması için kapsamlı bir gelişimsel değerlendirme yapılması gerektiğini göstermektedir. Klinik pratikte, tanı sürecinde yalnızca mevcut semptomlara değil, semptomların gelişimsel zeminine de odaklanmak; bireyin yaşam boyu işlevselliğini ve tedaviye yanıtını optimize etmek açısından kritik önem taşımaktadır.

Tartışma ve Sonuç: Şizofreni ve OSB benzer sosyal-bilişsel yetersizlikler gösterse de semptom başlangıcı ve seyir farklıdır. Olguda çocuklukta beri mevcut OSB özellikleri göz ardı edilmiş, hasta uzun süre yanlış tanıyla izlenmiştir. Yanlış tanı gereksiz antipsikotik kullanımına, tedavi yan etkilerine ve düşük işlevselliğe yol açabilir. Gelişimsel öykünün ayrıntılı alınması, standart testlerin kullanılması ve sosyal-bilişsel işlevlerin incelenmesi tanısal doğruluk için kritiktir.

Anahtar Kelimeler: Şizofreni, otizm spektrum bozukluğu, OSB